

Tarptautinė programa „Zipio draugai“

Dabartinėje greitai kintančioje visuomenėje sunku gyventi ne tik suaugusiems, bet ir vaikams. Daugybė problemų, sunkumų egzistuoja šalia kiekvieno vaiko ir vienaip ar kitaip paveikia dalį jų gyvenimo. Ikimokyklinukas dar tik mėgina suvokti savo jausmų pasaulį, mokosi gyventi greta kitų ir kartu su kitais, todėl kasdien patiria daugybę sunkumų: susipyksta, neturi su kuo žaisti, nesusitvardo, pasielgia netinkamai, patenka į keblią situaciją, ištinka bėda. Mažylis jaučiasi neišgirstas, nesuprastas, atstumtas, vienišas, įskaudintas, kaltas, blogas. Išgyvendamas jausmų sumaištį, vaikas ieško išeičių, tačiau jam dar stinga gyvenimiškos patirties. Didžiojoje Britanijoje atlikti mokslininkų tyrimai įrodė, kad 5–7 gyvenimo metais socialiniai ir sunkumų įveikimo įgūdžiai įgyjami sparčiausiai, todėl buvo sukurta speciali šio amžiaus vaikams skirta programa. Programą „Zipio draugai“ inicijavo ir sukūrė, o dabar tarptautiniu mastu koordinuoja organizacija Partnership for Children, reziduojanti Londone, jiems priklauso programos autorinės teisės. Šią programą įgyvendinti Lietuvoje turi išimtinę licenciją VšĮ „Vaiko labui“, nes yra pasirašiusi sutartį su Partnership for Children.

Programos misija - padėti Lietuvos vaikams išsiugdyti elgesio, emocinių ir socialinių sunkumų įveikimo gebėjimus, siekiant vaikų emocinės ir psichikos sveikatos gerovės. Visi programos darbai nukreipti į vieną tikslą – padėti Lietuvos vaikams būti laimingais ir jaustis gerai. Tarptautinės programos „Zipio draugai“ tikslas – padėti 5–7 metų vaikams įgyti socialinių bei emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų, siekiant geresnės vaikų emocinės savijautos. Programa „Zipio draugai“ moko vaikus, kaip įveikti kasdienes sunkumus, suvokti ir kalbėti apie savo jausmus, ieškoti būdų su tais jausmais susitvarkyti. Programos idėja yra tokia: jei vaikus ankstyvoje vaikystėje išmokysime įveikti sunkumus, šie įgūdžiai išliks ir padės jiems lengviau susidoroti su sudėtingomis situacijomis augant ir jau suaugus. Programa padeda pedagogams tobulinti darbe reikalingas socialinę, socioedukacinę bei mokinių motyvavimo ir paramos jiems kompetencijas. Specialistų nuomone, programa „Zipio draugai“ yra išskirtinė kitų prevencinių programų tarpe. Programa „Zipio draugai“ Lietuvoje vykdoma nuo 2000 metų ikimokyklinių įstaigų, darželių-mokyklų ir bendrojo lavinimo mokyklų ikimokyklinėse bei priešmokyklinėse grupėse ir pirmosiose klasėse. Programa ne kartą profesionaliai ir nepriklausomai vertinta, siekiant įsitikinti, ar ji tinkamai įgyvendinama, ar daro poveikį. Vienoje iš pateiktų ataskaitų, vertintojai rašė: „Įvertinimo rezultatai rodo, kad programa žymiai pagerina vaikų gebėjimus spręsti kasdien iškylančius sunkumus, stiprindama bendradarbiavimą, gebėjimą valdytis ir atjausti bei sumažina elgesio problemas.“ Lietuvoje buvo atlikta ir daugiau vertinimų, kurių metu buvo patikrintas programos išliekamasis poveikis vaikams.

2008 metais programa „Zipio draugai“ įtraukta į Nacionalinę smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2008–2010 metų programą. Lietuvos respublikos vyriausybė savo nutarimu rekomenduoja programą plėtoti ikimokyklinio ugdymo įstaigose (2008 m. balandžio 24 d. Nr. 392).

Tarptautinė programa „Zipio draugai“ Klaipėdos apskrities darželiuose pradėta vykdyti nuo 2002 metų, programos metodinis centras yra Klaipėdos lopšelyje-darželyje „Volungėlė“, kuriame vyksta metodiniai – konsultaciniai seminarai pedagogams norintiems dalyvauti programoje. Klaipėdos apskrityje yra paruošti 6 pedagogai konsultantai padėjėjai. 2002–2003 m. m. dalyvavo programoje 89 pedagogai ir 988 vaikai iš 41 įstaigos, o 2008–2009 m.m. programoje dalyvauja 124 pedagogai ir 1788 vaikai iš 60 įstaigų.